

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om erstatning for forsinkelse.

Dato

24.09.2020

Saksnummer

2020-00994

Tjenesteytere

Qatar Airways

Klager har i det vesentlige anført

Klager og hennes reisefølge hadde billetter med Qatar Airways for reise den 14. mars 2020 fra Eldoret via Nairobi og Doha til Oslo med planlagt ankomst 15. mars kl. 13.55. Flyet fra Eldoret var forsinket, men de rakk sin forbindelse med QR1342 fra Nairobi til Doha. Dette flyet skulle etter planen lande 15. mars kl. 06.45 i Doha, men landet ikke før 08.20, som var for sent til å nå flyet til Oslo kl. 09.00. De fikk dårlig service og lite informasjon av Qatar Airways. De fikk mat, men det var alt. De ble omrutet til ny avgang 16. mars kl. 01.40 og ankom Oslo kl. 0635, 16 timer og 50 minutter forsinket.

Klager krever standarderstatning i henhold til EU-forordning 261/2004 for to personer, alternativt erstatning på annet grunnlag for forsinket ankomst til Oslo.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Qatar Airways flyvning QR1342 fra Nairobi til Doha ble forsinket. Forsinkelsen skyldtes forhold helt utenfor flyselskapets kontroll. Qatar Airways er ikke et europeisk flyselskap og flyvningen gikk fra et land utenfor EU, så EU-forordning 261/2004 kommer ikke til anvendelse.

Qatar Airways avviser således klagers krav om standarderstatning i henhold til EU-forordning 261/2004.

Nemnda bemerker

EU-forordning 261/2004 får anvendelse på flygninger innen EU-/ EØS-området, flygninger fra EU-/ EØS-området til en tredjestat og flygninger fra en tredjestat hvis det "transporterende luftfartsselskap for flygningen er et EU-luftfartsselskap", jf. artikkel 3 punkt 1 bokstav b.

Klagers krav om standarderstatning for forsinkelsen faller etter dette utenfor forordningen, fordi forsinkelsen oppsto på en flygning fra en tredjestat, Kenya, med et ikke-europeisk flyselskap, Qatar Airways.

Anvendelse av EU-forordningen berører ikke en passasjers rett til erstatning på annet grunnlag, jf. artikkel 12. Flyselskapet er i henhold til luftfartsloven § 10-20/ Montrealkonvensjonen artikkel 19 ansvarlig for tap som følge av forsinkelse, med mindre selskapet godtgjør at det har tatt alle forholdsregler som med rimelighet kan kreves for å unngå tapet. Klager og hennes reisefølge fikk omruting til neste avgang fra Doha til Oslo og fikk mat i ventetiden på ny flyavgang fra Doha. Klager har ikke fremsatt krav om erstatning for økonomisk tap som følge av forsinkelsen.

Når det gjelder muligheten for å tilkjennes erstatning for ikke-økonomisk tap har nemnda delt seg i et flertall og et mindretall.

Flertallet i nemnda, lederen og bransjerepresentantene, mener at verken luftfartsloven eller Montrealkonvensjonen har regler om dekning av ikke-økonomisk tap eller kan tolkes slik at det åpnes for dette. I norsk erstatningsrett er regelen at ikke-økonomisk tap ikke har erstatningsrettslig vern med mindre det finnes en særskilt hjemmel for dette. Det gis kun erstatning for økonomisk tap.

Mindretallet, forbrukerrepresentantene, mener at luftfartsloven § 10-20 gir hjemmel for å kreve erstattet ikke-økonomisk tap. Bestemmelsen må etter mindretallet syn forstås likt med Montrealkonvensjonen artikkel 19, som gjennom Walz mot Clickair (C-63/09), heretter Clickair-dommen, er presisert slik at skadebegrepet også omfatter ikke-økonomisk tap.

Clickair-dommen omhandler tolkningen av begrensningsregelen i Montrealkonvensjonen artikkel 22, men har også relevans for forståelsen av artikkel 19.

I forbindelse med avgjørelsen gav generaladvokat J. Mazàk en uttalelse 26. januar 2010. Der kom det frem følgende i avsnitt 22:

«Hverken på grundlag af ordlyden af Montrealkonventionens artikel 17, stk. 2, eller af ordlyden af konventionens artikel 22, stk. 2, kan det udledes, at de kontraherende stater har ønsket at begrænse luftfartsselskabets erstatningsansvar til økonomisk skade eller derimod til ikke-økonomisk skade.»

Synspunktet ble fulgt opp i Clickair-dommen, som i sin konklusjon skriver følgende: «Begrebet «skade», som ligger til grund for artikel 22, stk. 2, i konventionen om indførelse af visse ensartede regler for international luftbefordring, indgået i Montreal den 28. maj 1999, der begrænser luftfartsselskabernes ansvar for skade i tilfælde af bl.a. bortkomst af bagage, skal fortolkes således, at det omfatter såvel økonomisk som ikke-økonomisk skade.»

Mindretallet mener etter det at luftfartsloven § 10-20 helt klart må tolkes i konformitet med Norges forpliktelser etter Montrealkonvensjonen. Med bakgrunn i dette mener mindretallet at luftfartsloven § 10-20 gir grunnlag for erstatning for både økonomisk og ikke-økonomisk tap. Tilsvarende er lagt til grunn av Kjelland i «Flypassasjerers rettigheter ved forsinkelse og kansellering» 1. utgave , 2013 s. 196-197.

Mindretallet er imidlertid uansett enig med flertallet i at det ikke er grunnlag for å tilkjenne erstatning for ikke-økonomisk tap i denne konkrete saken.

Transportklagenemnda kan etter dette ikke anbefale at klager og hennes reisefølge får erstatning for forsinkelsen.

Vedtak

Transportklagenemnda - fly anbefaler ikke at klager gis medhold.

Nemndas representanter

Lene F. Johnsen (leder)

Anne Sofie Faye-Lund (Forbrukerrådet)

Thomas Iversen (Forbrukerrådet)

Camilla Dragvoll (Norges FagAkademi)

Joachim Sponheim (SAS)